

# Ježíš a Belzebub

Rožnov, Střítež, 11.3.2012

**Kazatel:** Josef Hurta

**Čtení:** Mk 9, 38 - 41

**Text:** L 11, 14 – 23

*Jednou vyháňel Ježíš zlého ducha z němého člověka. Když ten duch vyšel, němý promluvil. Zástupy se divily. Někteří z nich však řekli: "Démony vyhání ve jménu Belzebuba, knížete démonů." Jiní ho chtěli podrobit zkoušce; žádali od něho znamení z nebe. Protože znal jejich myšlenky, řekl jim: "Každé království vnitřně rozdělené pustne a dům za domem padá. Je-li i satan v sobě rozdvojen, jak bude moci obstát jeho království? Říkáte přece, že vyháním démony ve jménu Belzebuba. Jestliže já vyháním démony ve jménu Belzebuba, ve jménu koho je vyhánějí vaši žáci? Proto budou oni vašimi soudci. Jestliže však vyháním démony prstem Božím, pak už vás zastihlo Boží království. Střeží-li silný muž v plné zbroji svůj palác, jeho majetek je v bezpečí. Napadne-li ho však někdo silnější a přemůže ho, vezme mu všechnu jeho zbroj, na kterou spoléhal, a kořist rozdělí. Kdo není se mnou, je proti mně; kdo se mnou neshromažďuje, rozptyluje.*

Tak jako minulou neděli, kdy jsme přemýšleli nad vírou kananejské ženy, ani dnešní perikopa není příběhem o uzdravení, byť by se to na první poslech zdálo. Lékař Lukáš odbude celé uzdravení němého člověka jedním jediným veršem. „Jednou vyháňel Ježíš zlého ducha z němého člověka. Když ten duch vyšel, němý promluvil. Zástupy se divily.“ To je celé. Lukáš to zmíní jen letmo, protože o tom vlastně psát nechce. Chce psát o něčem jiném. On se zabývá reakcemi lidí na Ježíšův čin. Tak to bývá. Něco se stane, někdo je uzdraven, uvěří, prožije obrácení k Bohu, je osvobozen ze své svázanosti, tedy zakusí třeba i zvláštním způsobem setkání s Ježíšem, a má z toho pochopitelně radost. Ale ty vášnivé diskuse, jaké to někdy vyvolá, to je až neuvěřitelné. To, co se tu událo, není to náhodou od Zlého? A následují dlouhé debaty o tom, jestli to je dobré nebo to není dobré, je to správné, není to správné? A úplně se pomíjí fakt, že tu bylo pomozeno člověku. To ale ty pochybovače v tuto chvíli nezajímá. Oni mají strach, jestli tu nevzniká něco nezdravého, jestli v tom není převlečený ďábel, který se pokouší k nám dostat. I my smíme sdílet jejich obavy. Každý, komu trochu leží na srdci společenství věřících, musí být neustále na stráži, aby nedošlo k nějakému uchýlení z pravé cesty. K takové ostrážitosti nás Písmo nabádá často. Takto uvažovali i někteří v tom divícím se zástupu.

Divit se lze různě. Někdo se diví obdivně, nekriticky obdivuje nevidaný div a žasne nad ním. Jiný se tomu diví, podivuje se nad tím, zdá se mu to divné, podezřelé, a zůstává kritickým divákem. Tedy i v tom našem zástupu čteme o těch, kteří si zachovali kritický pohled. Ale i ti se dělili na různé typy. Jedni si o podivném Ježíšově činu učinili rychlý úsudek: „Démony vyhání ve jménu Belzebuba, knížete démonů.“ Ale byli tu ještě jiní, kteří to chtěli podrobit zkoušce. Celé si to ověřit, aby věděli, čemu věřit a čemu nevěřit. A tak žádali znamení z nebe. Přemýšleli a říkali si: „Kdybychom tak měli nevyvratitelný důkaz, že to, co se stalo, pochází od Boha.“ Takový postoj nám je sympatický. Důvěřuj, ale prověřuj. A nemusíme se nijak svými pochybnostmi tajit. Bůh stejně zná naše myšlenky, tak jako Ježíš, jak čteme, znal myšlenky lidí v zástupu. Ale myšlenky, to jsou i motivy a příčiny toho, co říkáme. Náš kritický pohled na něco, čemu se divíme, může mít různou příčinu. Můžeme o něčem pochybovat, protože se chceme dobrat skutečné pravdy. To jsou pozitivní pochybnosti, které nás posouvají kupředu. Takové pochybnosti jsou projevem zdravé víry. A pak jsou pochybnosti, které nás naopak blokují v našem pohybu kupředu. Pochybnosti, kterými se projevuje nevěra. A Ježíš označuje takto pochybující za malověrné. Ježíš dobře věděl, jakého druhu jsou myšlenky těch, kteří obvinili Ježíše ze spolku s ďáblem.

Mám za to, že dotyční lidé, a pravděpodobně šlo o farizeje, by ve skutečnosti nepokládali vymítání démonů za dílo ďáblovu. Vždyť i jejich žáci se pokoušeli o zcela totéž. Ten problém byl jinde. Oni prostě nechtěli přijmout Ježíše. A tak bylo zcela lhostejné, co Ježíš dělal. Kdyby dělal cokoli, vždycky by to pro ně bylo argumentem proti jeho božství. Když někoho nemám rád, když někoho odmítám, tak je najednou všechno argumentem proti němu. Kdyby např. Ježíš neuzdravoval a nevymítal démony, opět by řekli, že není od Boha, protože neuzdravuje. Jestliže Ježíš uzdravoval, pak prostě řekli, že to činí z moci ďáblů. Oni ve skutečnosti neřešili problém z čí moci se tak děje, ale jak si zdůvodnit a ospravedlnit svoji nevěru. Tento problém text vynáší na světlo. Nikoliv otázku, zda se vymítání děje mocí Boží nebo ďáblů.

Ježíšova odpověď na jejich obvinění byla věcná a rozumná. Ježíš logicky a přesvědčivě vysvětluje, že pochybnosti o zdroji jeho moci nejsou na místě. Říká: „Každé království vnitřně rozdělené pustne a dům za domem padá. Je-li i satan v sobě rozdvojen, jak bude moci obstát jeho království? Říkáte přece, že vyháním démony ve jménu Belzebuba.“ Jinými slovy, má-li satan někoho v moci, nebude mít zájem na tom, aby byl takový člověk z jeho područí vysvobozen. A Ježíš přece toho němého člověka z jeho spoutanosti osvobodil. To pak znamená, že se tu prolamuje mezi nás nikoliv satan, ale království Boží.

A slyšíme tu také podobenství: „Střeží-li silný muž v plné zbroji svůj palác, jeho majetek je v bezpečí. Napadne-li ho však někdo silnější a přemůže ho, vezme mu všechnu jeho zbroj, na kterou spoléhal, a kořist rozdělí.“ Satan si skutečně ty své ovečky střeží jako oko v hlavě. Běda, kdyby chtěl někdo od něj přeběhnout do Božího království. Pak satan nasadí všechny páky, všechny své mocné zbraně a prostředky, aby takového člověka přilákal zpět. Ale je tu ještě někdo silnější. Ten může satana přemoci, vzít mu jeho zbraně, a zvítězit. A nikdo nemůže být silnější než jediné sám Bůh. Je-li tedy satan odzbrojován, pak tu jistě zasáhl Pán Bůh.

Už nevím, kdo pronesl větu, snad Luther, že je potřeba sebrat satanovi jeho zbraně, a použít je proti němu. Satan je chytrý a ví moc dobře, jaké zbraně jsou účinné. Např. peníze, tlak přátel či veřejného mínění, mocným nástrojem je hudba, masmédiá atd. A našim úkolem není bojovat proti těm zbraním, ale proti satanovi. A jeho zbraně mu smíme v boji ukořistit, sebrat mu jeho zbroj, na kterou spoléhal a bojovat s ní proti němu. Tak např. je známo, že Čeští Bratři v 16. století sbírali po putykách hospodské písničky, předělávali je na křesťanské, a my je dnes máme v evangelickém zpěvníku a zpíváme je v kostele. Třeba ta „Kristus, příklad pokory“ nebo „Aj, jak jsou milí tvoji příbytkové.“ Představte si to – zpíváme tu hospodské písničky k Boží oslavě! I dnes se proto může někdo ozvat a říci, že to je od zlého. Ale většina věcí není sama o sobě zlá. Záleží na jejich použití. Pro koho a proti komu je používáme.

Nakonec Ježíš celou otázku radikálně vyhrocuje až k osobnímu rozhodnutí. Otázka zní: Na čí straně bojuješ ty? Proti komu a pro koho jsi? Podle Ježíše nelze zůstat nestranný. Nelze totiž nebojovat. „Kdo není se mnou, je automaticky proti mně; a kdo se mnou neshromáždí, rozptýlí“, říká Ježíš.

To neznamená, že máme-li bojovat všichni na jedné straně, že máme také všichni dělat totéž a užívat stejných zbraní. Jsou různé metody boje proti moci zla. Jinak bojují lékaři proti nemocem, jinak bojují různé charity proti chudobě, jinak bojují misionáři proti nevěře, jinak bojují různí evangelizační pracovníci proti duchovní lhostejnosti, jinak katecheti proti duchovní ngramotnosti, a každý z vás zase třeba ještě jinak. I v Ježíšově době byli lidé, kteří různým způsobem bojovali proti Zlému. Nedělali to všichni stejným způsobem. Ne všichni chodili jen tam, kam chodilo s Ježíšem dvanáct učedníků, a přesto bojovali proti ďáblu v Ježíšově jménu. Ježíš mluví např. o žácích farizeů, kteří také v Božím jménu vyháněli demony. Učedníci jednou viděli takového člověka, ale nechodil s nimi, a tak mu v tom bránili. A Ježíš jim řekl: „Nebraňte mu! Žádný, kdo učiní mocný čin v mém jménu, nemůže mi hned na to zloředit. Kdo není proti nám, je pro nás.“ Tímto výrokem je třeba z druhé strany doplnit do komplementární dvojice to, co jsme slyšeli ve čtení: „Kdo není se mnou, je proti mně; a kdo se mnou neshromáždí, rozptýlí.“ Záleží tedy na tom, zda bojujeme na straně Ježíše proti satanu, nebo na straně satanově proti Ježíši. Důležitý je ten směr boje. S Ježíšem nebo proti němu. A tak nakonec nám opravdu zůstává už jen ta otázka, kterou si musíme osobně klást každý den znova: V čích službách jsem já, a na čí straně bojuji?

**Modlitba:** *Vyzpytuj mne, Bože silný, a poznej srdce mé; zkus mne, a poznej myšlení má. A popatř, chodím-li' já cestou odpornou tobě, a veď mne cestou věčnou. Amen.*